

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 17.02.2020
בתשובה נא לציין: 109280

במייל

לכבוד
יחידת המבת"ן
משרד המשפטים
הנרייטה סולד 1, ת"א

שלום רב,

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

הנדון: ח א ת"ז , מג'נין
חקירת קטיין שב"כ – תלונה בדבר חשד לשימוש כנגד עצור קטיין
באמצעי חקירה אסורים

1. עניינה של התלונה שבנדון, בחקירתו של קטיין במתקן חקירות השב"כ בקישון. מעדותו של הקטיין שבנדון (להלן יכונה:), שהיה בן 17 בעת מעצרו, עולה כי היה נתון למשטר חקירות זהה לזה של בגירים העוברים חקירת שב"כ. אנו רואים תופעה זו בחומרה – ודוק, אכן מדובר בתופעה; בידי המוקד להגנת הפרט מספר עדויות של קטינים מהשנה האחרונה, שעברו חקירה דומה לזו של . אולם, אותם קטינים חששו להתלונן בשמם בפני הרשויות, וכך נותר עניינם סמוי מעינין. לכן, נבקש להתייחס לתלונה זו כאל "תלונת רוחב", המעלה לסדר היום של יחידת המבת"ן את הנושא של חקירות קטינים במתקני השב"כ.
2. לא למותר להדגיש, כי בנוסף לתלונה זו, מאז חודש מרץ 2018 מטופלת ביחידתכם תלונה דומה, של עוד קטיין שנחקר במתקן החקירות בפ"ת והרהיב עוז להגיש תלונה. תלונה של קטיין נוסף הוגשה ביום 2.1.2019. תלונה של קטיין נוסף הוגשה ביולי 2019.

על כן, נבקשכם לבחון את העניין כמכלול, כאמור.

ענייני של

3. נתחיל בסיפור המקרה; , כאמור בן 17 במועד מעצרו, נעצר ביום 1.9.2019 מביתו בג'נין. מעצרו של היה אלים, והוא נעצר באמצע שינה, בלי לאפשר לו להיפרד מהוריו ואף לא להתלבש; הוא ספג מכות מהחיילים בעודו בבית ולעיני בני משפחתו כולל אחיו הקטינים; הוא ספג מכות גם בעת ההעברה ממקום המעצר.
4. הובל בגייפ במשך שעות עד שהגיע למתקן כליאה, ככל הנראה בקישון, שם הובא בפני רופא אשר תיעד את סימני האלימות.
5. מיד לאחר מכן הועבר לצינוק במשך כל אותו יום. כלומר, קטיין מוחזק בבידוד, בלא קשר לעולם החיצון או לעצירים נוספים, במשך יממה שלמה, כשהוא רעב וצמא והגורמים היחידים עימם הוא משוחח הם חוקרי השב"כ.
6. חקירתו הראשונה של החלה למחרת הגעתו למתקן, בלא שניתנה לו האפשרות לאכול או לשתות, האוכל שהובא לו היה לא אכיל ולא מבושל.

המוקד מודה למאות האנשים והנופים בישראל ובעולם התומכים בפעילותו. עיקר המימון מקורו בישויות מדיניות זרות.

Founded by Dr. Lotte Salzberger
Registered Association
מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
עמותה רשומה
اسسته د.لوطه زلتسبرغر -
مكتب الشكاوي - جمعية مسجلة

החוקר לא טרח להסביר ל על זכויותיו, לא אפשר לו לשוחח עם המשפחה ולהודיע להם על מקום החזקתו ואף לא ליצור קשר עם עורך דין להתייעץ עימו.

7. נחקר בעודו אזוק עם הידיים מאחורי הגב, מה שגרם לו לסבל פיזי רב. החוקר ניסה ללחוץ על לחתום על מסמכים בעברית.
8. במהלך חקירה נוספת, היה נתון תחת האיום של החוקרים שאם לא יומר את הדברים שהם מבקשים ממנו לומר "ירו בו".
9. לאחר שחקירתו הראשונה הסתיימה (חקירה שנמשכה מספר שעות), הוא נשלח שוב לצינוק. מעבר לסבל ולאימה שהיה שרוי בה בשל כליאה בצינוק זעיר, עצם תנאי הכליאה בהם הוחזק הוסיפו לסבלו ולמצוקתו: במהלך החזקתו בצינוק, היה חשוף לתנאי קור, וכל מה שעמד לרשותו זה מזרון ושמיכה אחת. התא היה קטן במיוחד וליד מקום שינתו היה פתח השירותים ללא כל הפרדה. כמו כן, נמנע ממנו להתקלח.
10. ברי כי קטין, המוחזק בתנאים כאלה, לא מסוגל יהיה לעמוד על שלו בעת חקירה, כך שתוצרי אותה חקירה יהיו מפוקפקים, בלשון המעטה.
11. מאחר שלא ברור אם החקירה תועדה, התופעות הללו נותרו כהד בזיכרונו של בלבד.
12. אם כן, ניתן לראות כי קטין בן 17 מוחזק בבידוד בתנאים קשים במשך 7 ימים של חקירה אינטנסיבית, במהלכה היה אזוק לכסאו מאחור. אותו קטין נחקר בלא שניתן לו להיוועץ בעו"ד, בלא שיוכל לשוחח או להיפגש עם מי מהוריו או עם כל בגיר אחר לצורך העניין, והגורמים היחידים שהיו בקשר איתו הם חוקרי שב"כ. חוקרי השב"כ ניצלו היטב את מצוקתו, תוך שאינם מסבירים לו את זכויותיו, נוהגים כלפיו באלימות מילולית, ומאיימים עליו. ברי שמצד החוקרים מדובר בצעדים, העולים כדי יחס בלתי אנושי ומשפיל, והאסורים על-פי כל דין.

חקירות קטינים בשב"כ

13. מכלול הדברים מעלה תמונה מטרידה ובעייתית בעניין האופן בו נחקרים קטינים במתקני החקירות של השב"כ. תנאי חקירה כאלה הם בעייתיים מאוד כאשר עסקינן בבגירים. אולם כאשר מדובר בקטינים, על אחת כמה וכמה. העובדה שהשב"כ מותיר את הקטינים הפלסטינים חשופים ומחוסרי הגנה מובילה בהכרח להפרה סיטונית של זכויותיהם הבסיסיות ביותר.
14. כאשר קטין מגיע לחדר חקירות כשהוא מפוחד, מותש, רעב, צמא, ובלא שעשה את צרכיו במשך מספר שעות, לא צריך להתאמץ במיוחד כדי להביאו למצב של שברון פיזי ומנטלי, כך שיקשה עליו להגן על זכויותיו בחקירה, מה שיביא בהכרח להפללה עצמית מהירה, הפללה עצמית רבת משמעות. עניין זה מועצם כאשר הקטין מוחזק בתנאים של בידוד מוחלט וניתוק מהעולם, כך שעליו להתמודד לבדו ולאורך זמן עם מערכת שלמה של לחצים ואיומים.
15. כך קרה כאמור במספר מקרים של קטינים, שנעצרו ונחקרו בשנה האחרונה במתקני שב"כ, ושעדויותיהם הגיעו למוקד להגנת הפרט. אותם קטינים מעלים עדויות קשות של הפעלת אלימות כלפיהם בחקירה. הן אלימות מילולית (קללות, איומים והפחדות) והן פיזית (יריקות, דחיפות, צעקות ואף מכות ממש). שילוב זה, בין מצב מנטלי ופיזי ירוד, לבין הפעלת אלימות מצד החוקרים, מובילה בהכרח לשבירת רוחם של הקטינים בחקירה, להפללות

עצמיות, שתוצאותיהן ברורות. כאמור, בחודש מרץ 2018 אף העז אחד מאותם קטינים, שמקריהם הגיעו לידיעתנו, להגיש באמצעותנו תלונה ליחידתכם, תלונה שעודנה בטיפול. תלונה של קטין נוסף הוגשה ביום 2.1.2019 ואחת נוספת הוגשה במהלך חודש יולי 2019.

16. ברי כי עמידה על מתן הגנות, ולו מינימאליות, כפי שקבועות בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, וכן באמנה הבינלאומית לזכויות הילד, שישראל חתמה עליה ואשררה בשנת 1991, כגון מתן אפשרות להיוועץ בעורך-דין עובר לחקירה, מתן אפשרות להורה או מבוגר אחר להיות נוכח בחקירה, תיעודן של החקירות והפעלת חוקרים ייעודיים של קטינים, כל אלו עשויות להביא לשיפור מצבם של הקטינים, להגנה טובה יותר על זכויותיהם, הן הבסיסיות כבני אנוש, הן הדיוניות-פליליות. חקירה של קטינים במתקני חקירה שמיועדים לחקירות קשות ו"כבדות", בתנאים קשים מאוד, במשך ימים, לא רק שלא עומדת בסטנדרטים המינימאליים הנדרשים, אלא אף מהווה פגיעה בלתי מידתית ובלתי סבירה בזכויות בסיסיות.

17. מדובר בכשל מערכתי מדאיג ביותר, המחייב, לדידנו, פעולה דרסטית ל"ניקוי אורוות". ואלה, למיטב ידיעתנו מחייבים גישה מקיפה, התחקות אחר תיעוד, שייתכן ולא נמצא בידינו, ואיסופו מגורמי החקירה, וניהול חקירה בלתי תלויה, ולרבות בפן המערכתי, בשקידה ראויה, בהובלה של יחידת המבט"ן.

18. אשר על כן הנכם מתבקשים להורות על ביצוע חקירה ראויה – עניינית, יעילה וממצה. חומרתו היתרה של מכלול ההפרות, ובמיוחד הפרות שעניינן באיסור המוחלט לנקוט יחס משפיל ולא אנושי כלפי עצור ונחקר, ועל אחת כמה וכמה כאשר העצור והנחקר הינו קטין, מחייבת לטעמנו לפעול ללא דיחוי ובנחישות למיצוי הדין עם המעורבים במעשים אלה, הישירים והעקיפים, ולעשות בשקידה ראויה לעקירה מן השורש של המעשים והמחדלים, הפסולים והאסורים בעליל, המתגלים בתלונה זו.

19. אודה על טיפול ענייני וממצה בתלונה זו, כמו גם בתלונות הנוספות המונחות על שולחנכם, ועדכוני בדבר פתיחת החקירה ובדבר תוצאותיה.

בברכה,

נדיה דקה, עו"ד

לוט – ייפוי כוח